

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI

MESLEKİ DAVRANIŞ KURALLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Hukukî Dayanak, Temel Esaslar

Amaç ve Kapsam

- Madde 1-** (1) Bu Yönetmeliğin amacı, gemi mühendislerinin, mesleki faaliyet alanları ve sundukları gemi mühendisliği hizmetinin türü ne olursa olsun, gemi mühendisliği uygulamalarında ve mesleki etkinliklerinde ve kamusal faaliyetlerde topluma, işverene, meslektaşlarına ve Gemi Mühendisleri Odası'na karşı davranışlarına ilişkin yükümlülükleri ve gemi mühendisliği mesleği mensuplarının birbiriyle ve başkalarıyla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmakla ilgili usul ve esasları düzenlemektir.
- (2) Bu Yönetmelik, kamu kurum ve kuruluşlarında kamu personeli olarak ve özel sektörde ücretli veya sözleşmeli olarak ya da Serbest Gemi Mühendisliği Bürosu sahibi, ortağı veya çalışanı olarak gemi mühendisliği faaliyetinde bulunan bütün gemi mühendislerini kapsar.

Hukukî Dayanak

- Madde 2-** (1) Bu Yönetmelik, 27 Ocak 1954 tarih ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Temel Esaslar

- Madde 3-** (1) Gemi Mühendisleri, gemi mühendisliği mesleğinin doğruluğunun, onurunun ve değerinin
- insanlığın refahının artması için kendi bilgi ve becerilerini kullanarak,
 - topluma, işlerine, mesleklerine, işyerlerine, işverenlerine ve müşterilerine dürüst ve tarafsız olarak ve sadakatle hizmet ederek,
 - gemi mühendisliği mesleğinin yeteneğini ve prestijini artırmaya çabalayarak,
 - gemi mühendisliği meslek disiplininin mesleki ve teknik birliğini destekleyerek
- yüceltilip geliştirileceğinin bilincindedirler.
- (2) Gemi Mühendisleri, çağdaş, bağımsız, laik ve demokratik Türkiye doğrultusunda, insan haklarını, eşitliği, barış ve toplumsal uzlaşmayı, sosyal devleti ve şiddete karşı hoşgörüyü savunan, hukukun üstünlüğü prensibinden taviz vermeden mühendisliğin aklı, bilimi ve toplum yararını temel alan evrensel ilkelerinin yol göstericiliğinde, insanı ve doğayı eksenine alan, meslektaşlarının mesleki ve toplumsal gelişmelerini kollayan, uzmanlıklarını toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratan, dayanışmayı sağlayan mesleki anlayışı ve örgütlülüğü gelişmiş ve üretken Gemi Mühendisleri Odası perspektifini temel bir görev olarak alacaktır.
- (3) Gemi mühendisleri, Anayasa, yasalar, TMMOB ve Gemi Mühendisleri Odası yönetmelik ve yönergelerine uyacak; edindikleri ulusal ve uluslararası deneyimleri mesleki dayanışma bağlamında Oda'ya aktaracak; Oda ile sürekli temas halinde olacak ve ellerinde geldiğinde Oda çalışmalarına katkı sunacaklardır.
- (4) Gemi mühendisleri, ülke ve kamu yararına, çevreci, ekonomik ve sağlıklı denizyolu taşımacılığının geliştirilmesi konusunda her fırsatta çevrelerini bilgilendireceklerdir. Özellikle kamusal alanda, kaynakların akla ve bilime uygun biçimde doğru ve ekonomik kullanımı, verimlilik ve kalitenin artırılması yönündeki çalışmalara katkı sağlayacaklardır.

Toplumu, sektörü ve mesleği ilgilendiren ve özellikle kamu bütçesi kullanılarak hazırlanan rehber niteliğindeki rapor, plan vb. çalışmaları kamuoyuna ve ilgililerine duyurmakta kayıtsızlık göstermeyecek ve geç kalmayacaklardır.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleki Davranış Kuralları

Gemi Mühendislerinin Toplum Karşı Yükümlülükleri

- Madde 4-** (1) Gemi Mühendisi, mesleki çalışmalarını yürütür ve görevlerini yerine getirirken, topluma karşı aşağıdaki yükümlülüklerle uygun davranır:
- Mesleki uygulamalarında ırk, dil, milliyet, inanç ve cinsiyet ayrımı yapamaz, insan haklarına saygıyı temel alır.
 - Mesleği uygularken doğal ve kültürel mirasın, çevresel değerlerin korunması, kamu ve toplum yararının önceliği ilkelerini gözetir,
 - Topluma, bütün bilgi ve birikimi ile mesleki sorumluluk ve görev anlayışı ile hizmet sunar.
 - Kamunun çıkarlarını ve güvenliğini, sağlığını, refahını ve çevrenin korunmasını gözetir. Toplum yaşamının, güvenliğinin, sağlığının ve refahının; tesislerin, yapıların, makinaların, ürünlerin, işlemlerin, sistemlerin ve donanımların üretilmesindeki mühendislik kurallarına, kararlarına ve uygulamalarına doğrudan bağlı olduğunun bilincindedir, kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin yetki kullanır ve tasarrufta bulunurken bilimin yol göstericiliğinden ayrılmaz, bilimsel çalışmaların sonuçlarını dikkate alır.
 - Toplumun güvenliğini, sağlığını ve refahını tasarlamayan planlar ve benzerlerini kullanmaz; kabul edilen mühendislik standartlarına uygun olanları kullanır.
 - Sorumlu olduğu sistemlerin tasarımı ve üretiminin kullanılmasına ilişkin güvenlik ve yaşam beklentisini ilgili bütün tarafların anlamasını sağlayacak yayımlanmış standartları, test kodlarını ve kalite kontrol işlemlerini her durumda temin eder ve gerçekleştirir.
 - Tasarım için onay vermeden önce, sorumlu olduğu sistem ya da üretimin tasarım güvenilirliğini inceler ve güvenlik eleştirisi/değerlendirmesi yapar.
 - Halkın güvenliği veya sağlığı ile çevre güvenliğini tehlikeye düşüreceğini düşündüğü durum ve koşulları gözler ve ilgilileri bilgilendirir.
 - İşyerlerinde iş ve işçi sağlığı ile iş güvenliğinin, çalışanların sosyal ve ekonomik haklarının geliştirilmesine katkı sağlar.

Gemi Mühendislerinin Meslektaşlarına Karşı Yükümlülükleri

- Madde 5-** (1) Gemi Mühendisi, meslektaşlarıyla ilişkilerinde aşağıdaki esaslara uygun davranır:
- Meslektaşlarına doğrudan ya da dolaylı olarak ve bilerek zarar verecek davranışlardan kaçınır.
 - Bir işi alabilmek için başka meslektaşlarını mesleki bakımdan kötüleyici, küçümseyici tarzda hareket edemez.
 - Eser sahibi gemi mühendisinin izni olmadan projesini kullanamaz, değişiklik ya da ilaveler yapamaz.
 - Gemi mühendisi, sahip olduğu kendi eserleri üzerindeki telif haklarını kötüye kullanamaz.
 - Başka bir meslektaşı tarafından tasarlanmış bir gemi ya da su aracının, herhangi bir mesleki hizmet sorumluluğunu üstlenmeden önce, o meslektaşının iznini almak zorundadır. Proje müellifi belli değilse ya da bulunamıyorsa bu durumu çalışmaya başlamadan önce Gemi Mühendisleri Odası'na bildirmelidir.
 - Meslektaşlarının eserlerini ve çalışmalarını, tahkir edici olmadan, gemi mühendisliği bilimi ve sanatının verileri çerçevesinde dürüst, nesnel ve yapıcı olarak eleştirebilir. Kendi çalışmalarına yönelik bu tarz eleştirileri de hoşgörüle karşılar.
 - Belli bir mesleki hizmetin başka gemi mühendisi tarafından üstlenilmiş olduğunu veya bu konuda çalışma yapıldığını bilen ya da basit ve makul bir araştırma sonucu bunu öğrenebilecek durumda olan gemi mühendisi, iş sahibinin kendisine aynı işi önermesi durumunda, bu teklifi ilgili meslektaşına ve Gemi Mühendisleri Odası'na bildirmek zorundadır.

- g) Başkasına ait gemi mühendisliği ve/veya tasarım, eser ve ürünlerini kendine mâl edemez; kendi uzmanlık alanı dışındaki ve/veya kendisi tarafından ve/veya kendisinin doğrudan kontrolü altında hazırlanmamış herhangi bir çizim, plan, proje ya da belgeyi imzalayamaz.
- ğ) Mesleki başarısını kendi çalışmaları üzerine kurar; meslektaşlarını küçümseyerek ya da kötüleyerek kendini ön plana çıkaramaz. Meslektaşlarının eser ve hizmetlerine karşı tutumunda, mesleki saygıyı temel alır.
- h) Hangi koşul altında olursa olsun, diğer bir meslektaşı hakkında küçük düşürücü davranışlarda ve hakarete varan açıklamalarda bulunamaz. Bu açıklamaları basın yayın organları ya da başka araçlar ile topluma yayamaz.
- ı) Meslektaşlarının mesleki ve özlük haklarını korur, kendisinin ya da başka bir gemi mühendisinin mesleki ve özlük haklarının ihlaline izin vermez. Böyle bir gelişmeye engel olunamamışsa, durumu derhal Gemi Mühendisleri Odası'na bildirir.
- i) Doğrudan diğer mimarlık ve mühendislik disiplinlerinin uzmanlık alanına giren konularda bağımsız olarak iş ve sorumluluk almamaya özen gösterir; bu tür konularda danışmanlık hizmeti vermez. Kendi alanı dışında eğitim ve deneyim gerektiren bir etkinlikte yer almayı, söz konusu projenin ancak kendi uzmanlığı sınırına kadar olan bölümünde hizmet vermek koşuluyla kabul eder; diğer meslek disiplinlerinin mensupları ile işbirliği, danışma ve dayanışma içinde çalışır.

Gemi Mühendislerinin İş Sahiplerine Karşı Yükümlülükleri

Madde 6- (1) Gemi Mühendisi, iş sahipleriyle ilişkilerinde aşağıdaki esaslara uygun davranır:

- a) Üstlendiği iş veya hizmetin kapsamını, sorumluluklarını, ücretini, ödeme aşamaları ve iş ilişkilerinin sona erdirilmesi hakkında koşullarını, iş sahibiyle yapacağı yazılı bir sözleşmeyle belirler. Gemi mühendisi yapmış olduğu sözleşmenin koşullarına uymak, hizmetin kaliteli yürütülmesinde azami gayret ve iyi niyeti sarf etmekle yükümlüdür.
- b) İş sahibine verdiği mühendislik hizmetlerine ilişkin veya bununla bağlantılı sırları, iş sahibinin iznini almadan ya da yasal gereklilik dışında açıklayamaz; kişisel çıkarları için kullanamaz.
- c) İş sahibine yanıltıcı bilgiler vererek veya işi olduğundan farklı göstererek onun bilgi eksikliğini kötüye kullanamaz. Kamu yararına aykırı olarak özel haklar ve ayrıcalıklar sağlama vaadinde bulunamaz ya da bu yolları bir iş alma aracı olarak kullanamaz.
- ç) Üstlendiği iş veya hizmetleri, eksiksiz ve meslek kuralları ve etiğine uygun hazırlar; işverenin sorumluluklarını yerine getirmiş olması koşuluyla gereksiz gecikmelere yol açmadan sözleşmede belirtilmiş olan süre içinde tamamlar. Verdiği hizmetle ilgili yazılı ve çizili belge ve dokümanı, kesin, açık ve gerekli her türlü ayrıntıyı içerecek şekilde ve ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olarak düzenlemekle yükümlüdür.
- d) İş sahibinin isteklerine saygı gösterir, üstlendiği iş ve hizmetlerin ilerleyişi hakkında ve - özellikle kalite ve maliyet konusunda belirli sınırlamalar konulmuş olması halinde- hizmetin kalite ve maliyetini etkileyebilecek gelişmelerle ilgili olarak iş sahibini sürekli ve düzenli olarak bilgilendirir.
- e) İş almak için iş sahibine kural dışı herhangi bir özendirici teklifte bulunamaz. İş sahibinden veya iş sahibinin bilgisi dahilinde ya da bilgisi dışında kayıt dışı gelir getirecek herhangi bir özendirici teklif ya da ödemeyi kabul edemez.

Gemi Mühendislerinin Gemi Mühendisliği Mesleğine Karşı Yükümlülükleri

Madde 7- (1) Gemi Mühendisi, mesleğine karşı kişisel yükümlülüklerinde aşağıdaki esaslara uygun davranır.

- a) Mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır.
- b) Mesleki faaliyetlerini bağımsızlık, tarafsızlık, gizlilik, dürüstlük, doğruluk ve adalet ilkeleri çerçevesinde yürütür. Mesleki sorumluluğu ile uyuşmayacak ve dürüstlüğünden kuşku duyulabilecek davranışlardan sakınır.
- c) Proje ve uygulamaları konusunda gerçeğe aykırı olarak, kendisinin kaliteli, ucuz ve çabuk hizmet verdiğini ya da buna benzer gerçeğe aykırı başka bir hususu ileri sürerek ilan veremez; bu doğrultuda reklam yapamaz.

- ç) Gemi mühendisliği mesleğinden yasaklanan kişilerle mesleki ortaklık kuramaz; gemi mühendisliği mesleğini onlarla birlikte icra edemez.
- d) Yanında çalışan meslektaşlarının ve diğer elemanların eğitimi için çaba harcar; mesleki ve kişisel gelişimlerine katkı sağlar, destek olur.
- e) Kendisine yasa(lar) ile verilmiş olan unvanlar dışında başka bir unvan kullanamaz.
- f) Kamu ya da özel kişi ya da kurumlar tarafından, yarışma, ihale, teklif alma ve değerlendirme ya da benzeri yöntemlerle daha önce sonuca bağlanmış ve dolayısıyla en uygun proje müellifi belli olmuş bir iş için iş sahibi tarafından daha sonra kendisine yapılan iş teklifini Gemi Mühendisleri Odası'na bildirmek zorundadır.

Gemi Mühendislerinin Gemi Mühendisleri Odası'na Karşı Yükümlülükleri

Madde 8- (1) Gemi Mühendisi, Gemi Mühendisleri Odası'na karşı yükümlülüklerinde aşağıdaki esaslara uygun davranır.

- a) Gemi mühendisi, mesleğini uygularken toplum içinde meslek topluluğunun bir temsilcisi durumundadır ve meslek alanıyla ilgili yürürlükte bulunan bütün yasa, tüzük ve yönetmeliklere, ulusal ve uluslararası mevzuata ve mesleğin uygulanması konusundaki Oda yönetmelik ve kuralları ile yetkili Oda organlarının kararlarına uymak zorundadır..
- b) Yarışma sonucunda elde edilecek iş veya hizmetin kalite değerlendirmesinin veya seçilecek gemi mühendisinin mesleki nitelik değerlendirmesinin ön planda olmadığı anlaşılan ya da Oda mevzuatı ve politikalarına aykırı olduğu tespit edilen ve bu nedenle Oda tarafından katılmamasına karar verilmiş olan bir tasarım yarışmasına danışman, asil ya da yedek jüri üyesi ve yarışmacı olarak katılamaz; teklif ya da öneride bulunamaz.
- c) Sorumluluğunu üstlendiği mesleki görevi yürütürken, iş sahibi kişi, kurum veya kuruluş tarafından kamu yararına aykırı doğrultuda yönlendirilmek istenmesi veya toplumun, sektörün ve mesleğin geleceğini ilgilendiren bir çalışmanın ihmal edilmesinin, görmezden gelinmesinin ya da gizlenmesinin istenmesi halinde, karşılaştığı istek, talep ve zorlamaları Gemi Mühendisleri Odası'na bildirir.
- ç) Gemi Mühendisleri Odası'nın herhangi bir kurul ya da organında seçimle göreve gelen ya da görevlendirilen gemi mühendisleri, bu görevi yürüttükleri sürece bu görevleri ile ilgili yasa ve yönetmelikler ile Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararlarına uyma konusunda özen göstermek, bu görevler ile ilgili harcamalarını kabul edilmiş bütçelere uygun şekilde ve belgeli olarak gerçekleştirmek, her konuda tüm üyelere eşit davranmak, diğer Oda organlarına aday olan üyelere eşit mesafede durmak, alt birimlerdeki Oda organları seçimlerinde tarafsız davranmak ve sonuçları etkileyecek girişimlerde bulunmamak, üst birim veya kurullara gönderilmesi gereken tüm bilgi, belge ve evrakın zamanında, tam ve eksiksiz olarak iletilmesini sağlamak zorundadır.
- d) Gemi Mühendisleri Odası'nın herhangi bir organında seçimle göreve gelen bir gemi mühendisi, bu görevi yürüttüğü sırada Genel ya da Yerel Yönetim seçimlerinden herhangi birinde aday olduğu takdirde, Gemi Mühendisleri Odası'ndaki görevinden çekilmiş sayılır. Adaylık sürecinde de seçildikten sonra da Gemi Mühendisleri Odası'ndaki görevini kişisel kariyeri ile ilgili bilgilendirme amacını aşacak biçimde propaganda aracı olarak kullanamaz.
- e) Kamuda ya da özel kesimde olsun, üst düzey görev ve sorumluluk üstlenmiş olan gemi mühendisleri, toplum, sektör ve meslek açısından önem taşıyan proje, çalışma vb. faaliyetler ile mevzuat hazırlığı ve değişimi gibi hususlara ilişkin çalışmalarda, Oda görüşünün alınmasını ve göz önünde tutulmasını sağlamak ve Oda tarafından düzenlenen her türlü eğitim, seminer, toplantı vb. bilimsel ve teknik etkinliklere astı durumundaki meslektaşlarının katılmalarını özendirme ve bunun için çaba harcamakla yükümlüdürler. Bu hususlarda Oda merkez, şube ve temsilcilikleri ile irtibat bürolarıyla eşgüdüm içinde hareket ederler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler

Yönetmelik Hükümlerine Uyulmaması Hali

Madde 9- (1) Bu Yönetmelikle belirlenen kurallara uymayan gemi mühendisleri hakkında, TMMOB Disiplin Yönetmeliği uyarınca disiplin işlemlerinin başlatılması konusunda, Gemi Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu görevli ve yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Yönetmelik

Madde 10- (1) 37. Genel Kurul tarafından 4 Mart 2000 tarihinde kabul edilen “Gemi Mühendisliği Etik Kuralları Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

Madde 11- (1) Bu Yönetmelik Gemi Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

Yürürlük

Madde 12- (1) Bu Yönetmelik Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Gemi Mühendisleri Odası Olağanüstü Genel Kurulu’na kabulü ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu’nun onayının ardından yürürlüğe girer.